

Politisk popcornhjerne og manglende genhusningsglæde

Jeg bor på Vesterbro, hvor jeg har mine faste indkøbssteder, faste kaffespots og faste cykelruter. Hverdagsruten fører mig langs Istedgade, over Mændenes Hjem og gennem den grimme del af brokvarteret. Den del man helst vil komme fra og ikke komme til. Ofte overvejer jeg at vælge en anden rute, vurderer dagligt om jeg *orke*r synet i dag. Ligeså ærgerlig jeg er over at tænke sådan, ligeså bevidst er jeg også om mit tilvalg, fordi noget i mig synes det er patetisk ikke at *turde*, ikke at *vill*e se den del af beboerne, som også tilhører mit nabolag, og udgør en stor del af den tolerante, spraglede stemning jeg værdsætter så højt.

Min barndomsgade var indhyllet i brostensbelægning, bindingsværk og bonderoser. Beliggende i den gamle, indre del af byen, og som det er tilfældet med så mange andre byer var det dét sidste sted, der blev saneret. På min barndomsgade boede både Peter Langfinger og Kristian Råb´Højt. Typerne, der malede andet end rosenrøde motiver på det ellers pittoreske maleri. I mit liv på Vesterbro skænker jeg ofte de gamle typer en tanke. Dem, der i løbet af min barndom blev forvist fra området, gemt væk, så gaden kunne stå skarpest muligt. Det samme sker i mit nutidige kvarter. Her er udtømningen blot det langsommere, fordi mængden er det større, og fordi en snert af en sejlivet velvilje, til de gamle gæve gutter, holder endnu. For hvor skal vi gemme dem hen? Hvilket gulvtæppe skal de fejes ind under? Et bud kunne være Amager. Engang var der rum for dem der, men nu er 1970´ernes hårde drenge i Urbanplanen erstattet med nye sværvægtene. Sir Norman Foster, BIG og de andre har fået overtaget. Nye tider truer naturen på fælleden og det naturlige i en broget beboersammensætning.

En broget verden kræver en broget bygningskultur. Og når arkitekturen emmer af liv, er det fordi dem der omgås den, tør bruge den til fulde. Selvfølgelig skal noget præserves til eftertiden, men for rigtigt at sætte pris på arkitekturhistorien må man *leve* i den. Hvis målet er “livskvalitet for alle gennem det byggede miljø”, så skal der være noget for enhver smag og ethvert samfundslag. Kultureliten kæmper ikke for at dække deres kunst- og kulturtørst. Den skal de nok få slukket. Men hvem tænder tørsten i alle de andre?

Der er en kedelig tendens til at samle arkitektur fra 1970´erne op til nutiden i fælles kasse af “duer ikke, væk!”. Man renser skamløst ældre bygninger i Carlsberg byen for årtiers tilføjelser, og hvilken bizar verden ville det ikke være hvis alt skulle fastfryses i netop dén historiske tid det var opstået? En ren og konservativ verden er ikke lykken. Ingen fortjener at leve i et arkitektonisk museum, leve i glas og ramme, for at kunne overlevere bygningskonserves for fremtidige studier. Er arkitektur til brug (-sværði) eller kunst alene?

Døden er en uundgåelig del af tilværelsen, og af og til må også arkitekturen lade livet for nye tiders nye idealer. Jeg er bange for, at man nogle gange bliver lidt for prinsessefornærmet og sender de brogede boliger i graven i lykkelig overbevisning om utopiske renderingers rigtig-hed. Når bygninger må dø til fordel for nye, synes den politiske popcornhjerne nogle gange at have taget overhånd. En vel demokratisk proces hvor udholdenhed er en mangelvare og nye ideer popper op i det uendelige og gør det umuligt at holde én kurs, fordi rationalet konstant afbrydes af endnu nye og endnu bedre påfund.

Kartoffelrækkerne er kulturelitens Mekka. Alle er vilde med den detaljeringsgrad, der præger ældre brolejligheder, den *charme* der løber langs stuklofterne og den rendyrkede æstetik, der ånder i savsmuldstapetet. Funkisvillaen pryder stadig hvert andet Bo Bedre. Men der trækker vi også grænsen. Alt efter 1960 er åbenbart intetsigende.

Det virker som om der nogle gange famles i blinde, når almene boligbyggerier i disse år får deres dødsdom, som en del af den tryghedsrenovering, der skal udrydde den danske ghetto. Hvem gør sig til dommer over disse områders skæbne? Er den nuværende runde af rømninger ikke blot en gentagelse af historien. En utopisk plan for bedre boliger til alle, lig den overborgmester Urban Hansen havde for 60'ernes København?

Som en del af netop Urbanplanen ligger et højhus. Et banebrydende tilbud til de ældre borgere, der trængte selskab og fornødenheder i det daglige. Nordeuropas plejeparadis. Sådan var retorikken omkring det nyetablerede Kollektivhus på Peder Lykkes vej 61. Blot to årtier senere begyndte betonen at sætte sig, og man vurderede i samme ombæring, at det ikke var forsvarligt at bebo så stor en bygning med immobile ældre. Hvorfor lejlighederne blev udlejet på midlertidige kontrakter til dem, der manglede en billig bolig. Dem, der endnu bebor huset er der på lånt tid, for det skal rives ned. Elimineres for at tilbyde noget bedre og mere tidssvarende. Et ikke unikt eksempel på de evigt bedre tilbud.

For mig er "kultur" et lidt uhåndgribeligt begreb, der med sine mange ansigter dækker både landskampe og forskelle, god karma og fællesskab. Hvis ikke netop sammenholdet er det der præger steder som Højhuset på Peder Lykkes vej, så ved jeg ikke hvad det er. Om det er spektakulærarkitektur eller holdbart på nuværende lappeløsning er der nok mange meninger om, men det er indbegrebet af levende bygningskultur for mig.

Min tese er, at man ikke er i stand til at kategorisere samtidskunst, -arkitektur eller -begivenheder som betydningsfulde. Selvfølgelig fornemmer man at nogle ting går over i historien, men oftest kræver det en noget større tidsmæssig afstand at kategorisere noget som spektakulært. Når målet er "livskvalitet for alle gennem det byggede miljø", handler det hverken om bare at bygge nyt ej heller bevare alt fastfrosset for fremtiden. Det handler om at se på arkitekturen med omsorg, gammel som ny, om ikke at dræbe sine darlings, men at skabe en nuanceret verden hvor nyt og gammelt flettes respektfuldt ind i hinanden.